REPORTAGE **HOGE ENERGIEPRIJZEN**

Glasblazers ‘overleven niet’ zonder prijsplafond voor gas

De wereldberoemde glasblazers op het Venetiaanse eiland Murano hopen vurig op een prijsplafond voor gas. Anders vrezen ze dat deze zoveelste crisis hun eeuwenoude ambacht de nek omdraait.

Door onze correspondent
Ine Roox
MURANO

Glasblazen zit Simone Cenedese (49), zoals veel glaskunstenaars uit Murano, in het bloed. „Mijn vader begon dit bedrijf, maar ook mijn grootvader blies al lampen”, vertelt Cenedese, en hij toont zijn showroom vol bontgekleurde glazen verlichting. Zijn glasatelier telt 24 medewerkers en is gespecialiseerd in lampen en kunstobjecten, modern en traditioneel.

Het pastelkleurige eiland Murano, op een halfuur varen van het veel drukkere Venetië, is al sinds de dertiende eeuw wereldberoemd om zijn artistieke glas. De doge van Venetië verordonneerde vermoedelijk in 1291 dat alle glasblazers zich op Murano moesten vestigen, om brandgevaar in Venetië uit te sluiten en om de geheimen van de glasblaaskunst op één klein eiland te bewaren.

„We hebben een temperatuur van 1.400 graden nodig voor de smelting, en 1.100 graden voor de afwerking van onze objecten”, legt meesterglasblazer Cenedese uit. De glaskunstenaars gebruiken gasovens die de klok rond, en zeven dagen per week, branden. Eén keer per jaar, tijdens de heetste maand augustus, worden de ovens gedoofd voor het jaarlijkse onderhoud.

Keurmerk

Maar na de zomer hield zo’n 70 procent van de glasfabrieken de deuren tijdelijk dicht, schat Luciano Gambaro (57), voorzitter van het glasblaasconsortium dat de kwaliteit van Murano’s glas met een keurmerk bewaakt. Murano, een eiland met vierduizend inwoners, telt ongeveer 120 glasfabrieken en -ateliers. Afgeschrikt door de gasprijzen wachtten de meeste ondernemers liever even af. Wie na de zomeronderbreking toch heropstartte, deed dat vaak slechts op halve kracht.

Glasblazers op **het Venetiaanse eiland Murano**, dat wereldberoemd is om zijn artistieke glas, maken zich grote zorgen over hun toekomst.

FOTO'S CLAUDIA CORRENT

Zo ook Simone Cenedese: „Vier van mijn negen ovens staan al sinds de zomer volledig uit.” Voor elektriciteit betaalt hij driemaal zoveel als vorig jaar, gas werd tien keer duurder. Het afgelopen jaar boden de glasblazers in Murano de fikse stijgingen van de energieprijzen het hoofd dankzij de subsidiesteun van de landstreek Veneto en van de centrale overheid, in Rome. Maar deze zomer stopte die steun, en sindsdien berekent Cenedese zijn klanten een prijsverhoging door van 40 procent.

> Glasblazerseiland Murano is zo breekbaar als het beroemde glas

Dat is niet voor iedereen een optie. Cristiano Ferro (53) is directeur van het familiebedrijf Effetre Murano, dat half afgewerkte producten zoals glasstaven aan de glasateliers verkoopt. Zijn bedrijf werkt met kleinere marges en moet het vooral hebben van de verkoop van grote volumes. Slechts twee van zijn dertien ovens branden, en al weken verkoopt Ferro vooral uit de voorraad. Met een bedrukt gezicht diept hij twee gasfacturen op. De prijsstijging is duizelingwekkend: voor het verbruik tijdens de maand juli 2021 moest het bedrijf 35.000 euro voor zijn gas betalen. Voor het maandverbruik van juli 2022 bedroeg de gasfactuur haast 299.000 euro, ofwel achtenhalf keer zoveel.

Jarenlang kon Ferro’s bedrijf op een vaste gasprijs rekenen, maar sinds een jaar wil geen enkele energieleverancier die nog bieden. „Op een jaaromzet van 3,5 miljoen euro zouden de verhoogde energiekosten zonder subsidiesteun mijn bedrijf vorig jaar 1,2 miljoen euro hebben gekost”, zegt Ferro. „Dat is toch niet houdbaar? Wij zijn het slachtoffer van wild gespeculeer.” De glasondernemers in Murano zijn niet blij met de Nederlandse TTF-gasbeurs. Die marktplaats speelt een belangrijke rol bij de bepaling van de gasprijzen in de EU, en is omstreden omdat ze te onderhevig zou zijn aan speculatie.

Het uitzonderlijke en tijdelijke prijsplafond voor gas dat de Europese Commissie voorstelt, en dat donderdag wordt besproken op de Europese top, komt volgens de glasondernemers geen dag te vroeg. Zo’n prijsplafond stuurt een belangrijk signaal naar de speculanten, vindt Luciano Gambaro, de voorzitter van het consortium van glasblazers, „want die profiteren al maandenlang van de verdeeldheid onder Europese landen en de besluiteloosheid van de EU”. Maar volgens Ferro is het kwaad inmiddels geschied: „Zelfs als de prijzen dalen, komen we in een recessie terecht.”

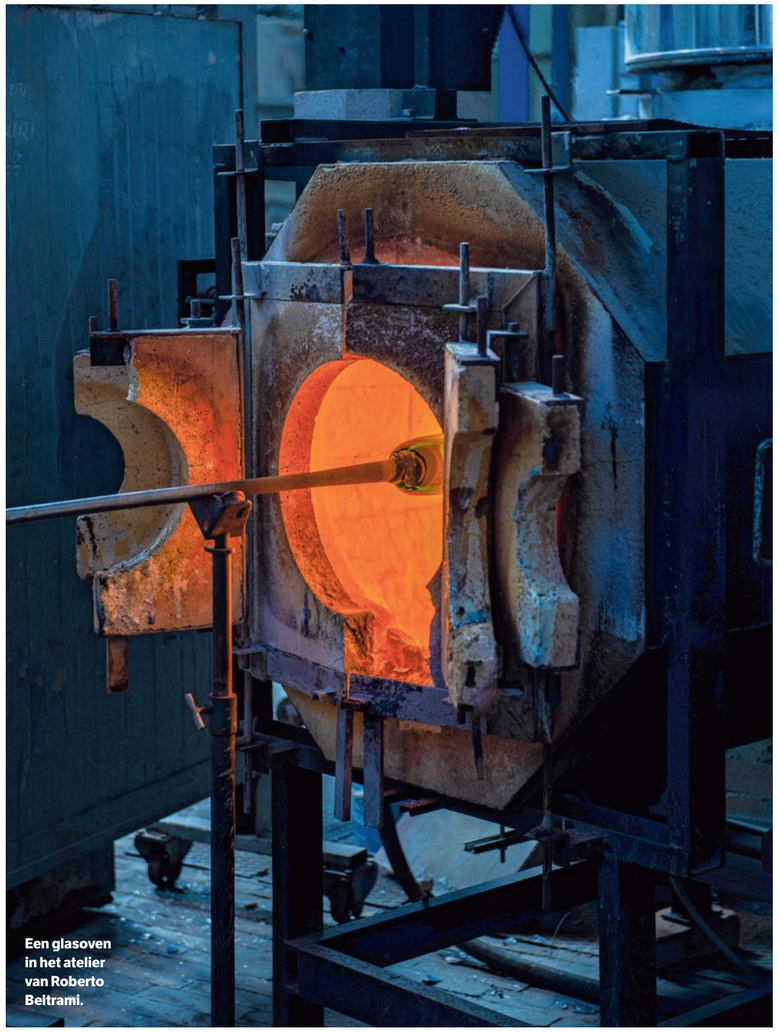

Een glasoven in het atelier van Roberto Beltrami.

Boven: **Roberto Beltrami** aan het werk. Midden: **Simone Cenedese** in zijn atelier. Onder: **Interieur van de showroom** van Simone Cenedese.

In een hip atelier waar glasblazers op rockmuziek workshops aan buitenlandse toeristen geven, zegt meester-glasblazer Roberto Beltrami (31) dat in deze crisis een les schuilt voor de toekomst. „Heel wat gasovens in Murano kunnen een stuk energiezuiniger worden”, roept hij, in een poging de muziek te overstemmen. Beltrami studeerde een tijdje natuurkunde in de VS, kennis die hem helpt bij de ontwikkeling van meer duurzame en energiezuinige manieren om glas te blazen.

Veel andere, en oudere glasblazers staan niet open voor vernieuwing, zegt Beltrami: „Murano kan op veel traditie bogen, maar gaat ook gebukt onder een oude dorpsmentaliteit.”

> Gas is voor ons als water, het is van levensbelang
>
> **L. Gambaro** glasblaasconsortium

Het is gewoon nog niet zover, werpt Cristiano Ferro tegen. „In de toekomst kunnen we misschien werken met een combinatie van gas en waterstof, maar op dit moment is gas nog onvervangbaar.”

Voor de sector is dit de zoveelste klap. Door de bankencrisis van 2008 stortte de voor Murano belangrijke Amerikaanse markt in. In november 2019 werd Venetië getroffen door *acqua alta*: watersnood. En enkele maanden later sloeg corona toe. Het glasblazerseiland moet op de koop toe afrekenen met goedkope concurrentie uit Azië. Murano is zo breekbaar als zijn beroemde glas.

Luciano Gambaro, een man die tot hiertoe luid sprak en zich moeilijk liet onderbreken, valt plots stil. Weemoedig staart hij naar de zwart-wit-foto’s tegen de muur van zijn kantoor. Er hangt een foto van zijn grootmoeder, op reis in de VS. „Ze reisde de wereld rond met haar zelf ontworpen glazen juwelen”, zegt Gambaro. Verderop hangt een ingelijst en vergeeld krantenartikel uit 1934, toen zijn overgrootvader met een delegatie glasblazers deelnam aan de wereldtentoonstelling in Chicago. „Gas is voor ons als water, het is van levensbelang. Ik hoop vurig dat de traditie niet uitdooft, en dat het glas uit Murano ook dit weer overleeft.”

FORMATIE ITALIË

Berlusconi’s lieve briefwisseling met Vladimir Poetin

Met het aanhalen van de banden met Poetin beschadigt de Italiaanse oud-premier Berlusconi bovenal zijn eigen partij.

Door onze correspondent
Ine Roox

ROME. „Ik heb de banden met Poetin weer aangehaald. Hij stuurde me twintig flessen wodka voor mijn verjaardag, met een erg lief briefje erbij. Ik stuurde een paar flessen Lambrusco-wijn terug, met een even lief briefje”, zei Silvio Berlusconi deze week tegen de parlementsleden van zijn partij Forza Italia. Berlusconi’s verjaardag was op 29 september. Het persbureau LaPresse onderschepte een audiotape en postte die online.

Zeer verveeld met de controversiële commentaren van zijn partijleider haastte partijboegbeeld en oud-Europarlementsvoorzitter Antonio Tajani zich te zeggen dat Berlusconi „een verhaal van jaren geleden” zou hebben verteld. Hij hoopt minister van Buitenlandse Zaken te worden in de nieuwe, rechtse regering, die naar alle waarschijnlijkheid door Giorgia Meloni zal worden geleid. Silvio Berlusconi maakte nooit een geheim van zijn goede verstandhouding met Vladimir Poetin. Beide leiders brachten samen vakanties door, er bestaan ook al jaren geruchten dat ze ook zakelijk aan elkaar verbonden zijn.

Ook Lega-voorzitter Matteo Salvini toonde zich vroeger een bewonderaar van Poetins Rusland. Maar toen trok Poetin in Oekraïne ten oorlog, en onder leiding van de volbloed Europeaan Mario Draghi schaarde de Italiaanse regering – met de partijen van Salvini en Berlusconi aan boord – zich volledig op de lijn van de NAVO en de EU.

‘Fatsoenlijke mensen’

Salvini en Berlusconi veroordeelden Poetins oorlog in Oekraïne, maar daags voor de Italiaanse parlementsverkiezing van 25 september zei Berlusconi op tv dat Poetin volgens hem „onder druk was gezet om in Kiev een regering van fatsoenlijke mensen te installeren”.

Berlusconi en Salvini trokken in één rechtse alliantie, samen met Giorgia Meloni naar de kiezer. Meloni, de leider van het radicaal-rechtse Broeders van Italië, nam echter van bij de start van de oorlog een pro-westerse houding aan. Toen nog vanuit de oppositie steunde Meloni de regering-Draghi voluit, onder meer ook door mee te stemmen vóór wapenleveringen aan Oekraïne. Electoraal heeft ze met 26 procent haar rechtse bondgenoten overvleugeld. Als premier is Meloni van plan die pro-Oekraïense en pro-Europese koers voort te zetten.

Maar Forza Italia van Silvio Berlusconi en de Lega van Matteo Salvini zijn belangrijke partners, en Meloni heeft hun parlementsleden nodig voor haar meerderheid in de Senaat. Op de gelekte audiotape zegt Berlusconi dat hij „heel bezorgd is” over de Italiaanse wapens voor Oekraïne, die, volgens hem, Italië meesleuren in het conflict.

Voorlopig houdt Giorgia Meloni het heft stevig in handen. Ze krijgt volgens verwachting einde deze week een formele formatie-opdracht. Dat Berlusconi van Meloni niet binnenhaalt wat hij verlangt, leidde vorige week al tot een woede-uitbarsting van Berlusconi in de Senaat. Hij schroomt niet om alles uit de kast te halen, en herinnerde Meloni – de gedoodverfde toekomstige premier – er zelfs fijntjes aan dat haar man journalist is bij Mediaset, Berlusconi’s mediaconcern. Maar met zijn Poetin-uitspraak brengt Berlusconi vooral de benoeming van Tajani op de prestigieuze post Buitenlandse Zaken in gevaar.

Advertentie

HOE HELP IK ONTHEEMDE MENSEN MET ÉÉN KLIK?

HELPDESK MEDIA FOUNDATION is een 24/7-hulplijn die essentiële informatie biedt aan mensen die door de oorlog zijn getroffen.

Doneer